

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA

N A C R T

Prijedlog Zakona broj: _____

**PRIJEDLOG ZAKONA O MEĐUNARODNIM MJERAMA OGRANIČAVANJA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, listopad 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O MEĐUNARODNIM MJERAMA OGRANIČAVANJA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA O MEĐUNARODNIM MJERAMA OGRANIČAVANJA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o međunarodnim mjerama ograničavanja sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Hrvatski Sabor usvojio je Zakon o međunarodnim restriktivnim mjerama te je isti stupio na snagu objavom u „Narodnim novinama“ 178/04. Provedba navedenog Zakona pokazala je nedovoljnu učinkovitost i efikasnost, te je procijenjeno kako bi donošenjem novog Zakona trebalo stvoriti odgovarajući pravni okvir za uvođenje i primjenu međunarodnih mjera ograničavanja u pravni sustav Republike Hrvatske.

S obzirom da su se međunarodne mjere ograničavanja pokazale kao vrlo učinkovit mehanizam kontrole naoružanja, sprječavanja širenja oružja masovnog uništenja, te s tim u vezi sprječavanja financiranja terorističkih i drugih nedržavnih subjekata, ali i pojedinih država i njihovih institucija koje ne poštuju međunarodne dogovore, pokazalo se nužnim omogućiti njihovu što bržu i izravniju primjenu.

Najčešći izvor međunarodnih mjera ograničavanja su rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, ali izvor mogu biti i autonomne restriktivne mjere Europske unije, odnosno mjere drugih međunarodnih organizacija kojima se Republika Hrvatska želi pridružiti, ili im je već član.

Navedene mjere ograničavanja raznovrsne su po svom sadržaju i doseg, te se najčešće svrstavaju u gospodarske sankcije zabrane uvoza i izvoza oružja i druge vojne opreme, roba s dvojnog namjenom koje bi mogle poslužiti izradi oružja za masovno uništenje. Srodne mjere su i financijske sankcije koje uključuju od zamrzavanja financijskih sredstava do pljenidbe imovine, te zabranu poslovanja s pojedinim bankama, odnosno drugim financijskim institucijama. Također, česta su ograničavanja ulaska, odnosno prolaska kroz zemlju pojedinih imenom i prezimenom navedenih osoba.

Navedenim Prijedlogom novog Zakona jasnije će se definirati raznovrsna ograničenja prema pojedinim državama odnosno njenim fizičkim i pravnim subjektima. Novim Zakonom vrši se usklađivanje s propisima Europske unije čije države članice, sukladno odlukama nadležnih tijela Unije direktno uvode mjere sukladne sankcijama iz rezolucija Vijeća sigurnosti UNa ili donose svoje autonomne restriktivne mjere. Republika Hrvatska kao kandidat i buduća punopravna članica do primanja u članstvo u EU donosit će pojedinačne odluke Vlade o

uvođenju pojedinih takvih mjera za različite subjekte, a nakon punopravnog članstva donosit će se i primjenjivati direktno i sukladno *acquis communautaireu*.

Osnovna pitanja koja se žele urediti ovim Zakonom odnose se na propisivanje uvjeta za brzu i učinkovitu primjenu tih mjera.

Posljedice koje će proisteći donošenjem ovog Zakona

U današnjim uvjetima svjetskih globalizacijskih procesa i slobodnog tržišta, dosljednom primjenom međunarodnih mjera ograničavanja sprječava se odnosno ograničava kretanje određenih roba, ljudi i imovine u slučajevima koji mogu dovesti do ugrožavanja sigurnosti na međunarodnoj razini, a istovremeno osnažuju se vanjsko – politički interesi i nacionalna sigurnost građana Republike Hrvatske.

Donošenjem ovog Zakona propisat će se kako ograničenja tako i kazne za prekršioce Zakona.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA O MEĐUNARODNIM MJERAMA OGRANIČAVANJA

Za provođenje ovog Zakona nisu potrebna posebna sredstva iz Državnog proračuna. Odgovarajuća tijela državne uprave će u okviru svojih nadležnosti i proračunskih sredstava provoditi aktivnosti sukladno navedenom Zakonu.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. stavku 1. Poslovnika Hrvatskog sabora predlaže se donošenje ovog Zakona po hitnom postupku, s obzirom da je riječ o usklađivanju s propisima Europske unije.

V. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O MEĐUNARODNIM MJERAMA OGRANIČAVANJA

Tekst Zakona dan je u obliku Konačnog Prijedloga Zakona o međunarodnim mjerama ograničavanja, s Obrazloženjem.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O MEĐUNARODNIM MJERAMA
OGRANIČAVANJA**

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se postupak uvođenja, primjene i ukidanja međunarodnih mjera ograničavanja koje Republika Hrvatske uvodi, primjenjuje i ukida u skladu s pravnim aktima i odlukama prihvaćenim u okviru međunarodnih organizacija s ciljem uspostavljanja i (ili) očuvanja međunarodnog mira i sigurnosti, poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, razvoja i jačanja demokracije i pravne države te drugih s međunarodnim pravom usklađenih ciljeva.

Članak 2.

(1) Mjere ograničavanja su:

- a) ograničenja, odnosno obveze prema državama, međunarodnim organizacijama, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima koji mogu biti obuhvaćeni međunarodnim mjerama ograničavanja utvrđenih pravnim aktima Ujedinjenih naroda, Europske unije, odnosno Europske zajednice i drugih međunarodnih organizacija koji obvezuju Republiku Hrvatsku; i
- b) ograničenja, odnosno obveze koje Republika Hrvatska uvodi na drugi način sukladno međunarodnom pravu, odnosno pravu Europske unije.

(2) Mjere ograničavanja mogu biti:

- a) prekid diplomatskih odnosa,
- b) potpuni ili djelomični prekid gospodarskih odnosa,
- c) potpuna ili djelomična ograničenja uvoza, izvoza, provoza, pružanja usluga, te prometnih, poštanskih i drugih komunikacija,
- d) embargo na oružje,
- e) ograničenja ulaska u zemlju,
- f) ograničenja raspolaganja imovinom i
- g) druge mjere u skladu s međunarodnim pravom.

Članak 3.

(1) *Imovina* u smislu ovoga Zakona jesu sva sredstva, materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, te isprave ili instrumenti u bilo kojem obliku, uključujući elektronički ili digitalni, kojima se dokazuje vlasništvo ili pravo vlasništva nad imovinom;

(2) *Sredstva u smislu ovog Zakona* jesu financijska sredstva i koristi bilo koje vrste uključujući

i:

- a) gotovinu, čekove, novčana potraživanja, mjenice, novčane doznake i druga sredstva plaćanja,
- b) uložena sredstva kod obveznika iz članka 10. stavak 1. ovog Zakona,
- c) financijske instrumente određene zakonom koji uređuje tržište kapitala kojima se trguje javnom ili privatnom ponudom, uključujući dionice i udjele, certifikate, dužničke instrumente, obveznice, garancije i izvedene financijske instrumente,
- d) ostale isprave kojima se dokazuju prava na financijskim sredstvima ili drugim financijskim izvorima,
- e) kamate, dividende i druge prihode od sredstava,
- f) potraživanja, kredite i akreditive.

Članak 4.

- (1) Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) donosi odluku o uvođenju mjera ograničavanja kojom propisuje primjenu mjera ograničavanja ovisno od slučaja, određuje vrstu mjere ograničavanja, način primjene, vremensko trajanje i nadzor nad primjenom.
- (2) Mjere ograničavanja prestaju se primjenjivati odlukom Vlade Republike Hrvatske.
- (3) Odluke Vlade iz stavka 1. i 2. ovog članka objavljuju se u «Narodnim novinama».

Članak 5.

- (1) Vlada osniva Stalnu koordinacijsku skupinu za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja za praćenje i koordinaciju primjene mjera ograničavanja iz ovog Zakona (u daljnjem tekstu: Skupina). Odlukom o osnivanju Skupine Vlada detaljno uređuje ustroj, ovlasti, način i pravila djelovanja Skupine koju vodi predstavnik ministarstva nadležnog za vanjske poslove (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
- (2) Skupina, radi učinkovitog predlaganja praćenja i koordinacije primjene mjera ograničavanja iz ovog Zakona, može obrađivati podatke iz Zbirke podataka.

Članak 6.

- (1) S ciljem učinkovite primjene mjera ograničavanja i međunarodne razmjene podataka Vlada donosi odluku o uspostavi Zbirke podataka o mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose (u daljnjem tekstu: Zbirka podataka) kojom propisuje način vođenja Zbirke podataka, obradu podataka, te njeno održavanje.
- (2) Zbirku podataka uspostavlja, vodi, i održava Ministarstvo,
- (3) Zbirka podataka o fizičkim osobama sadrži sljedeće podatke: ime i prezime osobe, datum i mjesto rođenja, prebivalište ili boravište, državljanstvo, vrstu i broj osobne isprave, matični broj, odnosno osobni identifikacijski broj (nakon njegovog određivanja i

dodjeljivanja), podatke o imovini, imovinskim pravima i obvezama koje te osobe imaju na području Republike Hrvatske, datum početka i datum prestanka određene mjere ograničavanja, poduzete mjere ograničavanja, te podatke o osnovanoj sumnji na počinjenje prekršaja ili pokušaja kršenja mjere ograničavanja.

(4) Zbirka podataka o pravnim osobama i drugim subjektima sadrži sljedeće podatke: naziv i sjedište pravne osobe, ime i prezime osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe, matični broj (MBS), porezni broj (MB), odnosno osobni identifikacijski broj (nakon njegovog određivanja i dodjeljivanja), podatke o imovini, imovinskim pravima i obvezama koje te osobe imaju na području Republike Hrvatske, datum početka i datum prestanka određene mjere ograničavanja, poduzete mjere ograničavanja, te podatke o osnovanoj sumnji na počinjenje prekršaja ili pokušaja kršenja mjere ograničavanja.

(5) Podaci iz stavaka 3. i 4. ovog članka pohranjuju se pet godina od prestanka mjera ograničavanja. Nakon isteka tog roka podaci se brišu, odnosno uništavaju u skladu s propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka, odnosno s propisima koji uređuju tajnost podataka ili se arhiviraju sukladno propisima koji uređuju sigurnost arhiviranog gradiva.

(6) Podatke iz Zbirke podataka Ministarstvo može dostaviti međunarodnim organizacijama iz članka 2. stavka 1. ovog Zakona na njihov zahtjev

Članak 7.

(1) Fizičke i pravne osobe i drugi subjekti imaju pravo na uvid u podatke u Zbirci podataka koji se na njih odnose sukladno propisima koji uređuju zaštitu tajnosti podataka i zaštitu osobnih podataka.

(2) Fizičke osobe izvijestit će se, u roku od tri mjeseca od dana objave obavijesti o prestanku važenja mjera ograničavanja u Narodnim novinama, o pravu na upoznavanje s podacima koji su prikupljeni bez njihovog znanja te nisu izbrisani iz Zbirke podataka.

Članak 8.

(1) U postupku odlučivanja o podnescima, koje podnose osobe temeljem propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

(2) O podnescima iz prethodnog stavka odlučuje ministarstvo nadležno za područje na koje se podnesci odnose.

(3) Ministarstvo koje odlučuje o podnescima iz stavka 1. ovog članka može prije odlučivanja o podnesku zatražiti mišljenje Skupine.

Članak 9.

(1) Za štetu prouzročenu primjenom ovog Zakona nije moguće podnijeti zahtjeve za naknadu štete Republici Hrvatskoj ili osobama koje primjenjuju mjere ograničavanja.

(2) Iznimno, odredba stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se ako je šteta prouzročena namjerno ili krajnjom nepažnjom.

Članak 10.

- (1) Fizičke i pravne osobe i drugi subjekti dužne su postupati sukladno ovom Zakonu, osigurati izravnu primjenu mjera ograničavanja u svom djelokrugu te o tome izvijestiti Ministarstvo.
- (2) Fizičke i pravne osobe i drugi subjekti iz stavka 1. ovog članka kao i tijela državne uprave dužna su Ministarstvu na njegov zahtjev dostaviti podatke iz članka 6. stavka 3. i 4. ovog Zakona kojima raspolažu.

Članak 11.

- (1) Ograničenja raspolaganja imovinom provode se primjenom mjera zamrzavanja imovine, na način da se:
 - a) zamrzava sva imovina koja je u vlasništvu, posjedu ili na drugi način pripada subjektu prema kojem se mjere primjenjuju ili je pod njegovom kontrolom ili nadzorom;
 - b) imovina ne smije učiniti dostupnom, direktno ili indirektno, subjektu prema kojem se mjere primjenjuju;
 - c) zabranjuju bilo kakve radnje s ciljem, direktnog ili indirektnog, svjesnog izbjegavanja mjera iz točki a) i b) ovog stavka.
- (2) Odredba točke b) stavka 1. ovog članka ne odnosi se na priljev na zamrznute račune na osnovu kamata odnosno drugih prihoda tih računa, pod uvjetom da se na svaku takvu kamatu odnosno prihod i dalje primjenjuje odredba točke a) stavka 1. ovog članka.
- (3) Odredba točke b) stavka 1. ovog članka ne sprječava priljev na zamrznuti račun sredstva transferiranih od trećih osoba u korist računa subjekta prema kojem se primjenjuju mjere ograničavanja, pod uvjetom da su svi takvi priljevi po tom računu također zamrznuti.

Članak 12.

- (1) Iznimno od odredbi članka 11. stavka 1. ovoga Zakona, sud može odobriti oslobađanje zamrznute imovine ili odobriti da se navedena sredstva učine dostupnima, ako se utvrdi da su neophodna za podmirenje osnovnih životnih troškova, stanarine odnosno najamnine ili hipoteke za stambeni prostor, lijekova i liječenja, poreza i osiguranja, ili troškova javnih komunalnih usluga.
- (2) Iznimno od odredbi članka 11. stavka 1. ovoga Zakona, sud može odobriti oslobađanje zamrznute imovine ili odobriti da se ona učini dostupnom, ako se utvrdi da je:
 - a) namijenjena isključivo za plaćanje naknade za redovno održavanje zamrznute imovine;
 - b) neophodna za izvanredne troškove, kao što su troškovi vezani za rođenje djeteta, smrtni slučaj ili sličan događaj.
- (3) Odlučujući prema stalcima 1. i 2. ovog članka, sud može odrediti uvjete pod kojima se odobrava oslobađanje, odnosno dostupnost imovine.

(4) Nadležni sud obavijestit će Ministarstvo o odobrenju iz ovog članka najkasnije osam dana nakon davanja odobrenja.

(5) Ministarstvo će o svakom odobrenju o kojem je odlučeno prema ovom članku obavijestiti nadležna tijela međunarodnih organizacija koje primjenjuju iste mjere ograničavanja prema istim subjektima.

Članak 13.

Nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih temeljem ovog Zakona obavljaju nadležna tijela državne uprave te nositelji javnih ovlasti koji su nadležni za područje na koje se odnose mjere ograničavanja.

Članak 14.

Ako postoji sumnja da kršenje ili pokušaj kršenja mjera ograničavanja sadrži elemente kaznenog djela ili nekog drugog kažnjivog djela, podaci sadržani u Zbirci podataka iz članka 6. stavka 2. ovog Zakona dostavljaju se državnim tijelima nadležnim za otkrivanje prekršajnih ili kaznenih djela i pokretanje postupka.

Članak 15.

(1) Tko ne postupi po Odluci Vlade Republike Hrvatske kojom je određena mjera ograničavanja iz članka 2. stavak 2. točke c) i d) ovog Zakona kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od 6 mjeseci do 5 godina.

(2) Tko ne postupi po Odluci Vlade Republike Hrvatske kojom je određena mjera ograničavanja iz članka 2. stavak 2. točke a), b), e) i f) ovog Zakona kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do 3 godine.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovog članka počini iz nehaja kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do 6 mjeseci.

(4) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 2. ovog članka počinitelj će se kazniti.

Članak 16.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 150.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja ne obavijesti Ministarstvo u skladu s odredbama članka 10. stavak

1. Zakona, odnosno koja ne dostavi podatke Ministarstvu u skladu s odredbama članka 10. stavak 2. Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovog članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovog članka fizička osoba.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kuna do 500.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba koja prekršaj iz stavka 1. ovog članka počini u obavljanju samostalne djelatnosti.

Članak 17.

(1) Vlada donosi odluku o osnivanju Skupine iz članka 5. stavka 1. ovog Zakona u roku 6 mjeseci od njegovog stupanja na snagu.

(2) Međuresorna radna skupina za provođenje i praćenje međunarodnih restriktivnih mjera, osnovana Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 24. veljače 2005. (Klasa: 022-03/05-02/12, Urbroj: 5030102-05-1), izmijenjena Odlukom Vlade od 14. rujna 2006., (Klasa: 022-03/06-02/32, Urbroj: 5030106-06-1) po stupanju na snagu ovog Zakona nastavlja s radom do donošenja odluke iz stavka 1. ovog članka.

Članak 18.

Mjere ograničavanja donesene na temelju važećeg Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama („Narodne novine, br. 178/2004) ostaju na snazi, do donošenja odluke o njihovu ukidanju u skladu sa odredbama članka 4. stavka 2. ovog Zakona.

Članak 19.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o međunarodnim restriktivnim mjerama («Narodne novine», br. 178/2004).

Članak 20.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Odredba ovog članka regulira područje koje se uređuje Zakonom.

Članak 2.

Ovim člankom definiraju se temeljni pojmovi upotrijebljeni u tekstu Zakona, odnosno pojašnjava se značenje izraza mjera ograničavanja.

Članak 3.

U ovom se članku pojašnjava značenje pojmova imovina i sredstva, terminološki usklađenih sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 87/08).

Članak 4.

Ovim člankom propisuje se način donošenja i ukidanja mjera ograničavanja, te njihov opseg i sadržaj.

Članak 5.

Odredbe ovog članka definiraju ustroj, ovlasti, način i pravila djelovanja Stalne koordinacijske skupine za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja.

Članak 6.

Ovim se člankom uspostavlja Zbirka podataka o mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose. Također se propisuje način vođenja, obrada, te održavanje Zbirke podataka.

Članak 7.

Ovaj članak definira uvid u Zbirku podataka od strane fizičkih i pravnih osoba na koje se ona odnosi.

Članak 8.

Odredba ovog članka regulira postupak odlučivanja o podnescima osoba koji se ulažu temeljem propisa izdanih na osnovu ovog Zakona, pri čemu se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 9.

Odredbe ovog članka propisuju kako za štetu prouzročenu primjenom ovog Zakona nije moguće podnijeti zahtjeve za naknadu štete Republici Hrvatskoj ili osobama koje primjenjuju mjere ograničavanja.

Članak 10.

Ovim se člankom utvrđuje obveza fizičkih i pravnih osoba na izravnu primjenu mjera ograničavanja u njihovom djelokrugu.

Članak 11.

Ovim se člankom uređuje način provedbe mjera ograničenja raspolaganja imovinom putem zamrzavanja imovine.

Članak 12.

Ovim se člankom propisuju izuzeća odnosno slučajevi kada sud može odobriti oslobađanje zamrznute imovine ili odobriti da se navedena sredstva učine dostupnima.

Članak 13.

Ovim se člankom propisuje nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih temeljem ovog Zakona od strane nadležnih tijela državne uprave te nositelji javnih ovlasti koji su nadležni za područje na koje se odnose mjere ograničavanja.

Članak 14.

Ovim se člankom definira postupak u slučaju da postoji sumnja kako kršenje ili pokušaj kršenja mjera ograničavanja sadrži elemente kažnjivog dijela. U tom se slučaju podaci

sadržani u Zbirkama podataka iz članka 6. ovog Zakona dostavljaju državnim tijelima nadležnim za otkrivanje prekršajnih ili kaznenih djela i pokretanje postupka. .

Članak 15. i 16.

Navedeni članci sadrže kaznene odredbe.

Članak 15. propisuje kazne za fizičke osobe koje uključuju novčanu kaznu ili kaznu zatvora.

Članak 16. propisuje kazne za pravne osobe, ovisno o kvalifikaciji djela, a do iznosa od 1.000.000,00 kn

Članak 17.

Ovim se člankom propisuje djelovanje Međuresorne radne skupine za provođenje i praćenje međunarodnih restriktivnih mjera, osnovane Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 24. veljače 2005. (Klasa: 022-03/05-02/12, Urbroj: 5030102-05-1), izmijenjene Odlukom Vlade od 14. rujna 2006., (Klasa: 022-03/06-02/32, Urbroj: 5030106-06-1) koja po stupanju na snagu ovog Zakona nastavlja s radom do donošenja odluke iz stavka 1. ovog članka.

Članak 18.

U ovom se članku propisuje prestanak važenja Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama («Narodne novine», br. 178/2004) s danom stupanja na snagu ovog Zakona.

Propisi doneseni na temelju Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama („Narodne novine, br. 178/2004) ostaju na snazi.

Članak 19.

Ovaj članak definira dan prestanka važenja Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama (NN 178/04)

Članak 20.

Ovaj članak određuje dan stupanja na snagu ovog Zakona.